Comparaţii internaţionale ale filierelor produselor din sectorul agro-alimentar:
factori determinanţi ai competitivităţii şi performanţei lor pe pieţele UE şi internaţionale

COMPETE

SEVENTH FRAMEWORK PROGRAMME

PRIMUL REZUMAT PENTRU POLITICI PUBLICE

IUNIE 2013

PRIME REMARCI

Creşterea volumului tranzacţiilor cu produse agricole şi a cererii alimentare globale, impun un nivel mai ridicat al competitivităţii sectorului agro-alimentar al UE. În ultimul deceniu, statele membre UE-15 au înregistrat, constant, un nivel ridicat de competitivitate. În timp ce competitivitatea noilor state membre (UE-12) s-a menţinut la nivel mediu, ţările emergente precum Brazilia, China sau Rusia au reuşit să recupereze din decalaj. Astfel, cu deosebire în cazul Braziliei şi Chinei, s-au înregistrat ajustări importante, nivelul lor de competitivitate depăşindu-l chiar pe cel al noilor state membre. **Decalajul de competitivitate**, rezultat al diferenţialelor strategice de creştere: competenţe profesionale, inovaţie şi investiţii pe termen lung, dintre UE şi aceste ţări emergente, se **micşorează**. Astăzi, provocarea pentru UE este de a-şi menţine nivelul competitivităţii pe piaţa globală.

Competitivitatea: inevitabila provocare

UE-15 (medie) — UE-12 – noile state membre (medie) — China — Federația Rusă — Brazilia

Graficul prezintă evoluția competitivității la nivelul UE (UE-15 şi UE-12 – noile state membre) şi al celor mai importante dintre țările emergente (Brazilia, China, Rusia) bazată pe indicatori referitori la **cerințele de bază şi factori de creştere a eficienței** (valori medii).

Indicatorul **cerințele de bază** integrează 4 elemente: instituții, infrastructură, mediul macroeconomic, sănătate şi educație primară.

Indicatorul factori de **creştere ai eficienței** include următoarele elemente: educație de nivel înalt şi pregătire profesională, eficiența pieței bunurilor, eficiența pieței forței de muncă, dezvoltarea pieței financiare, disponibilitatea tehnologică, mărimea pieței.

sursa: Forumul Economic Global (2013): Platforma de date a Indexului Competitivității Globale
http://www.weforum.org/issues/competitiveness-0/gci2012-data-platform

NEVOIA DE ACŢIUNE POLITICĂ

Pentru a sprijini şi îmbunătăți coordonarea întregii filiere agro-alimentare şi pentru a asigura consumatorilor UE produse alimentare de calitate superioară este nevoie de piețe alimentare şi ale materiilor prime agricole competitive şi funcționale precum şi de ajustarea structurilor de guvernare ale UE.

Recentele politici, reforme şi inițiative de dialog la nivelul UE evidențiază creşterea interesului pentru competitivitatea filierelor agro-alimentare. Prin Agenda Lisabona, UE şi-a propus să devină „cea mai competitivă şi dinamică economie bazată pe cunoaştere din lume, capabilă să susțină dezvoltarea economică durabilă prin creşterea volumului şi calității ocupării forței de muncă şi o mai mare coeziune socială". Acest obiectiv a fost dezvoltat mai departe în cadrul strategiei EUROPA 2020, orizont în care UE dorește să devină o economie inteligentă, sustenabilă şi incluzivă.

Referitor la filierele agro-alimentare, obiectivele de competitivitate sunt reflectate în propunerea Comisiei Europene privind reforma PAC după 2013. Mai mult, în anul 2008, Comisia Europeană a inițiat un Grup la Nivel Înalt pentru Competitivitatea Sectorului Agro-alimentar. Timp de 2 ani, grupul a analizat factorii care influențează competitivitatea sectorului agro-alimentar european. Pentru urmărirea implementării recomandărilor privind politicile publice, în iulie 2010 a fost înființat Forumul la Nivel Înalt pentru Îmbunătățirea Funcționării Filierelor Agro-alimentare.

REFERENŢIALUL COMPETITIVITĂŢII

Ponderea importurilor agro-alimentare în totalul importurilor la nivelul celor mai importante piețe globale (în %)

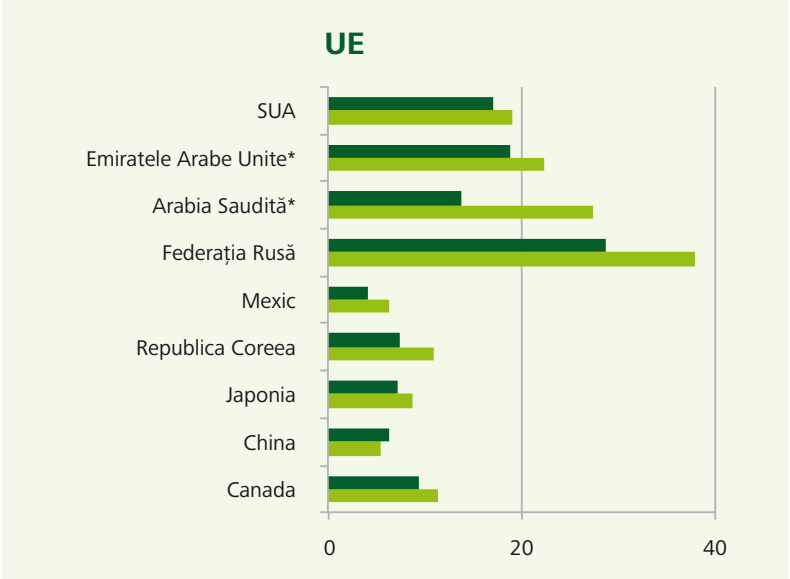

Comparaţii 2012 2002

* date 2010
Sursa: calculele autorilor pe baza datelor COMTRADE (2013)
Baza de date statistice a Națiunilor Unite privind comerțul cu bunuri de larg consum **http://comtrade.un.org/db/**

Creşterea sustenabilă a competitivităţii sectorului agro-alimentar european în raport cu piaţa mondială, implică o producţie agro-alimentară viabilă economic însoţită de un management ecologic şi social responsabil al resurselor naturale şi umane.

Îndeplinirea cerinţelor creşterii sustenabile a competitivităţii sectorului agro-alimentar european poate fi relevată prin comparaţii ale **cotelor de piaţă în comerţul global agro-alimentar**. În acest context, abilitatea de a **răspunde cerinţelor pieţei şi de a implementa inovaţii la nivel de produs şi proces de producţie** este decisivă.

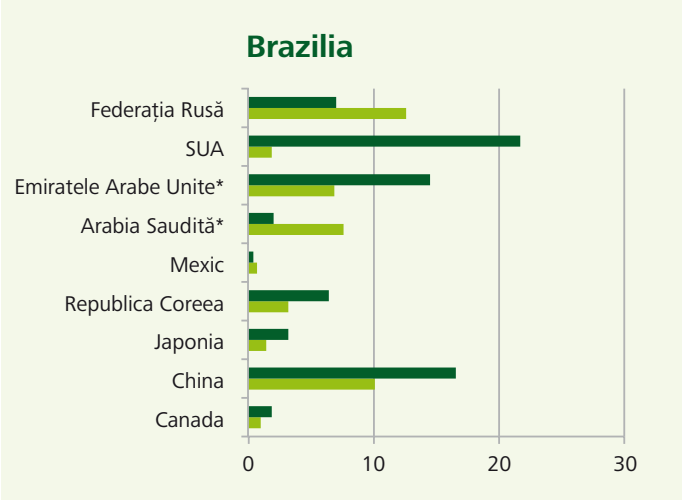

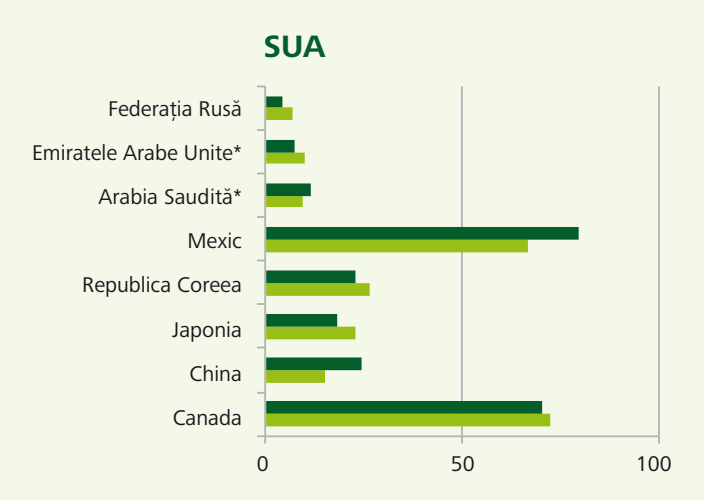

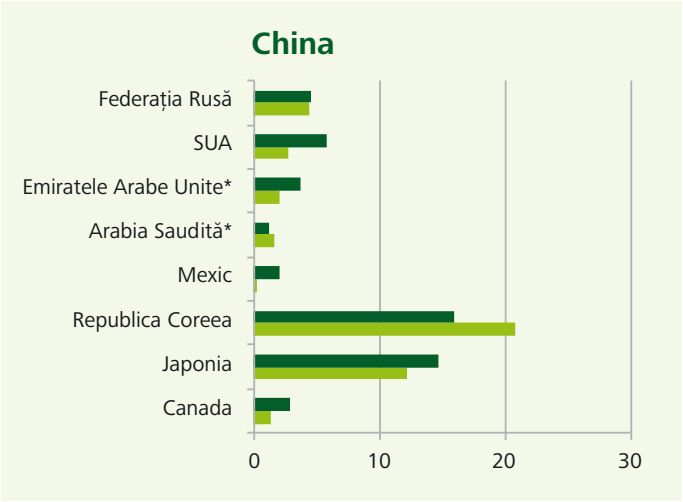

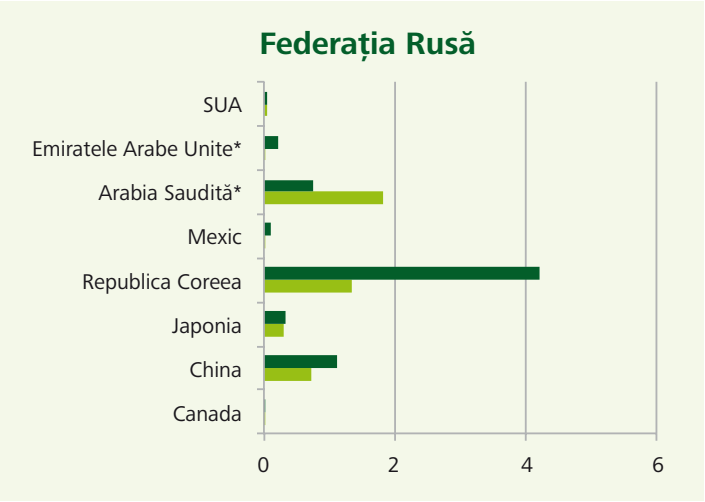

* date 2010
Sursa: calculele autorilor pe baza datelor COMTRADE (2013)
Baza de date statistice a Naţiunilor Unite privind comerţul cu bunuri de larg consum
http://comtrade.un.org/db/

Comparaţii ■ 2012 ■ 2002

CUM POATE DEVENI SUTENABIL ŞI COMPETITIV SECTORUL AGRO-ALIMENTAR AL UE

Din cauza interdependenței ridicate de-a lungul procesului de creare a valorii, de la producția agricolă până la comercializare, pentru compararea şi măsurarea competitivității sectorului agro-alimentar este nevoie de **o abordare integrată a filierei agro-alimentare**. Subiectul privește perfecționarea tehnologiilor precum şi a nivelului educațional şi al pregătirii profesionale a forței de muncă din agricultură şi industria alimentară, eficientizarea coordonării în controlul tranzacțiilor, stimularea inovației şi creşterea eficienței piețelor. Toate aceste aspecte trebuie să fie însoțite de o politică publică orientată spre obiective bine țintite care să răspundă diferitelor schimbări şi eşecuri ale pieței. **Politica UE trebuie, în primul rând, să corecteze eşecurile din cadrul pieței unice. Această țintă poate fi realizată numai dacă politicile şi regulamentele sunt configurate destul de flexibil pentru a răspunde nevoilor întregii filiere agro-alimentare.**

PARAMETRII CERCETĂRII ŞI IDENTIFICAREA PROIECTULUI

Proiectul de cercetare colaborativă finanțat de UE „Comparații internaționale ale filierelor produselor din sectorul agro-alimentar: factori determinanți ai competitivității şi performanței lor pe piețele UE şi internaționale" (COMPETE) abordează tematica enunțată anterior. Astfel, proiectul COMPETE propune o viziune mai cuprinzătoare asupra diferitelor elemente care contribuie la competitivitatea filierei agro-alimentare în scopul de a asigura o mai bună orientare, bazată pe dovezi empirice, a politicilor la nivelul UE şi al statelor membre. Consorțiul proiectului COMPETE este coordonat de: INSTITUT FÜR AGRARENTTWICKLUNG IN MITTEL – UND OSTEUROPA (IAMO), Germania şi reuneşte cercetători, reprezentanți ai organizațiilor comerciale, ONG-urilor, cooperativelor agricole, industriei şi serviciilor de consultanță. Mai mult, proiectul este susținut şi de grupul actorilor sociali, încluzând fermieri, asociații ale procesatorilor de produse alimentare şi consumatorilor, al căror rol este acela de a furniza informații detaliate referitoare la sectorul agro-alimentar şi de a contribui la accelerarea atingerii obiectivelor proiectului. Parteneriatul proiectului COMPETE este format din următoarele instituții:

Institutul de Economie Agrară, IEA/România
Wageningen University, WU/The Netherlands
Univerza na Primorskem Universita del Litorale, UP/Slovenia
Ceska zemedelska univerzita v Praze, CULS/Czech Republic
Università degli Studi di Milano-DEMM, UMIL/Italy
University of Newcastle upon Tyne, UNEW/UK
Ekonomiski Fakultet, Univerzitet u Beogradu, BEL/Serbia
Magyar Tudomanyos Akademia Kozgazdasag - es Regionalis Tudomanyi Kutatokozpont, CERS-HAS/Hungary
Uniwersytet Warszawski, UNIWARSAW/Poland
Vod Jetrichovec, DRUZSTVO, VODJ/Czech Republic
Potravinarska Komora Ceske Republiky, FFDI/Czech Republic
Balkan Security Network, BSN/Serbia
Asociația Română de Economie Rurală şi Agroalimentară Virgil Madgearu, ARERA/România
Bundesvereinigung der Deutschen Ernährungsindustrie e.V., BVE/Germany
Federazione Italiana dell'Industria Alimentare, FED/Italy

Pentru informații suplimentare despre proiect, vă rugăm vizitați pagina web oficială:
http://www.compete-project.eu sau consultați cel mai recent buletin de ştiri al proiectului.

Detalii de contact naționale:
Dr. Dan-Marius Voicilaş
Dr. Monica-Mihaela Tudor
Institutul de Economie Agrară, Bucureşti
Asociația Română de Economie Rurală şi
Agroalimentară „Virgil Madgearu"
Tel. +40-213182411
E-mail: dmvoici@yahoo.com | office@arera.ro | arera_vm@yahoo.com

COMPETE
International comparison of product supply chains in the agro-food sector